

Előszó nélkül

A FAFELDOLGOZÁS ÉRDEMESEI

13.

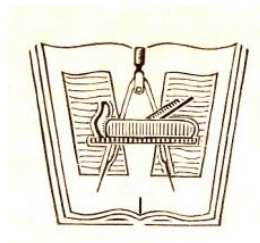
TÓTH SÁNDOR LÁSZLÓ

KURUSA LÁSZLÓ

(1943 -

ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

FAIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET

2020

Zala Bútorgyár cégtörténeti áttekintése:

- 1951 Zalaegerszegi Általános Asztalosipari Vállalat megalakul a Zala Megyei Tanács felügyelete alatt
- 1957 Bútoripari Vállalat Zalaegerszeg az új cégnév
- 1963 Bútorgyárak összevonásával létrejön a BUBIV, a SZKIV, a TISZA több-telephelyes bútoripari vállalat, valamint az ÉPFA épületasztalos-ipari vállalat
- 1968 A cég neve Zala Bútorgyár lesz
- 1970 Erdőgazdaságok és faipari üzemek területi elven történő összevonása; az EFAG-ok létrehozása
- 1970-es Az országos bútoripari rekonstrukció
- 1971/72 A Zala Bútorgyár többlépcsős rekonstrukciója, egy telephelyre költözése zöldmezős beruházás keretében
- 1976 A Zala Bútorgyár minisztériumi irányítású állami vállalat
- 1983 Homag, Weecke, Meinert, CNC vezérlésű gépsor telepítése
- 1985 A cég termelési értéke meghaladja az 1 milliárd forintot
- 1986 A Zala Bútorgyár Vállalati Tanács irányítása alá kerül
- 1987 A cég kialakítja új arculatát, emblémáját
- 1988 Megalakul a malájziai vegyesvállalat, a Wandex Csiszolószalag feldolgozó üzem, a PEZA megalapítása az osztrák Maschinen Penneff céggel
- 1991 Vállalkozási divízió létrehozása, szállodaprogram
A cég átalakul Zala Bútor Részvénytársasággá, privatizáció
- 1993 MRP program keretében, E-hitel igénybe vételével az alkalmazottak tulajdonába kerül a vagyon 53%-a
- 1995 A cégnek 8 márkaboltja működik az országban
- 1998 Tőkehiány miatt eladják a kárpitos üzemet, amely Sitform Bt.-ként működik tovább
Az Rt. a gépeket és termékeket a baki székhelyű Zala Bútor Pannonia Kft.-be viszik át
- 2001 Hazai konzorcium kivásárolja az E-hitelt
Megszűnik az MRP szervezet
- 2001 Megalakul a PANFA, a Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter
- 2006 Végelszámolással megszűnik a Zala Bútorgyár jogutódja is.

A FAFELDOLGOZÁS ÉRDEMESEI

13.

TÓTH SÁNDOR LÁSZLÓ

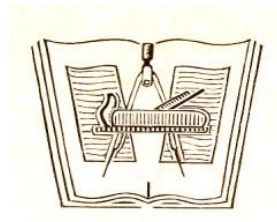
KURUSA LÁSZLÓ

(1943 -

a zalai bútorgyártás korszerűsítője, a Pannon fa- és
bútoripari együttműködések szervezőjének

élete és munkássága

Faipari Tudományos Egyesület

2020

2020 TÓTH SÁNDOR LÁSZLÓ ©

ISBN

Felelős kiadó: Faipari Tudományos Egyesület
Elnök: dr. Németh Róbert

A kiadvány támogatója:

Összeállította: dr. Tóth Sándor László

Nyomda:

Tartalomjegyzék

Előszó
Bevezető

KURUSA LÁSZLÓ ÉLETÚTJA

Gyermek- és ifjúkor
Somogyban és Szolnokon
A Zala Bútorgyárban
A Zala Bútor Rt. igazgatója
A nyugdíjas
PANFA

KURUSA LÁSZLÓ KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉGE

Országos és helyi szervezetek
Publikációk
Oktatás
Kitüntetései

Hobbijai
Szemelvény munkájából

VISSZAEMLEKEZÉSEK, TÖRTÉNETEK ÉLETÉBŐL

Felvételi az Erdészeti Technikumba
Utazások Sopronba
Osztályfőnök
Miért lettem faiparos
Dr. Lugosi Armand tanár úr
Vegyesvállalat a maláj őserdőben
Magyarok mindenütt vannak
Latin faanyagismeret
A svéd hitel
Svájci export és magyar bútorbőr
Habsburg Ottó látogatása
Epilógus

Felhasznált források
Eddig elkészült FATE emlékfüzetek

Kurusa László 2012-ben

Előszó

Bevezetés

A Faipari Tudományos Egyesület kiadásában a 2011. és 2012. években a „Fagazdaság nagyjai” sorozatban készített emlékfüzetek illusztrációi, személyes dokumentumai nehezen, vagy egyáltalán nem voltak elérhetőek. Emiatt célszerűnek látszott a még élő, arra érdemes személyiségek életének és munkásságának feldolgozása, a „Fafeldolgozás érdemesei” emlékfüzet sorozat indítása. Az első füzetben Schmidt Ernőnek, a szombathelyi forgácslapgyártás építőjének, a Fakombinát létrehozójának állítottunk emléket. A második füzetben Petri László fejlesztési intézet vezetőjéről, majd a harmadikban Lele Dezső egyesületi vezetőről írtunk. A sorozat negyedik füzetében Kurusa László faipari mérnök életútjával, munkásságával foglalkozunk.

Magyarországon az 1970-es években indult meg a bútorgyártás rekonstrukciója. Ennek keretében a Zalaegerszegi Bútorgyár, több lépésben az ország legnagyobb egy-telephelyes bútorgyárává válik. A gyár fejlesztésében komoly szerepet vállalt Kurusa László, aki végig járva a ranglétrát, a gyár igazgatója, majd vezérigazgatója lesz egészen nyugdíjazásáig. Nyugdíjazása után is változatlan aktivitással vesz részt a civil szervezetek munkájában, a nyugat-magyarországi fagazdasági integrációs együttműködések kialakításában, a Sopron - zalaegerszegi egyetemi oktatás fejlesztésében.

Mint a korszerű zalai bútorgyártás kiépítőjének, a Zala Bútorgyár vezetőjének tevékenysége és emberi magatartása teszik indokolttá életútjának, eredményes munkásságának összeállítását 77.-ik életévének betöltésére.

KURUSA LÁSZLÓ ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

Gyermek és ifjúkor

1943. november 9.-én Bicskén született. Édesapja, Kurusa József fiatal éveiben hajósinként dolgozott, majd Budapesten szakképzett hentesként eladó volt. Édesanyja Vékony Rozália makói hagymatermelő családból származott. A szülők Bicskén hagymatermeléssel foglalkoztak. László testvérei: Kurusa Irén tanárnő, Végh Lajos faipari mérnök volt.

A háborús kitelepítés a családját is érinti. Bicskén a háború után nem sok minden marad, a front sokáig tart, a falu többször gazdát cserél. Ezután a megmaradók új életet kezdenek. Szüleiben is nagy a becsvágy, az akarat a jobb életért, és igyekezettel, szorgalommal teszik a dolgukat. Édesapja, gyermekkorában gyakran viszi magával az erdőbe, ahol az erdész puskával és lóval nagyon megtetszik. A gyermek Kurusának talán ez az első vonzalom, később egy életre szóló szeretet az erdő és fa iránt. Szülei szigorúan, de nagy szeretettel nevelik.

Általános iskoláit Bicskén végzi, ahonnan a soproni Erdészeti Technikumba felvételizik. Az egy éves kötelező szakmai gyakorlatot a Vértesi Erdőgazdaságnál, a bicskei és a szári erdőben tölti, ahol a kerületvezető erdész, Tóth Mihály sokat tesz azért, hogy a rábízott gyakornokok szakmailag felkészültek, emberileg szorgalmasak és becsületesek legyenek. Sokszor tölti az éjszakát a vadászház szénával megrakott padlásán, hogy a hajnali vadászaton részt vehessen. Honvédségi vadászterület lévén sok magas rangú katonatiszt és neves sportoló jár oda vadászni. Akkor sok históriát hall a vadászok legendás „hőstetteiről”.

1959-ben kezdi meg tanulmányait a soproni Technikumban, ahol 1963-ban szerez erdész technikus oklevelet.

Jelentkezik a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karára, ahol előfelvételes és egy évet a szakmában tölt el; a Budapesti Falemezművek Hárosi gyárában. Itt akár technikusként is dolgozhatna, de – anyagiak miatt – a három műszakos fizikai munkát választja. Dolgozik az exota rönkök prizmázásánál rönkvágó szalagfűrészgépen (Brentán) valamint lengyel keretfűrészgépen (Gatteron) is. A

munkásszálláson Kenidisz Krisztosz szobatársától vasesztergályozást és görögül tanult.

ILLETEK
ERDÉSZETI TECHNIKUM
Sopron
1957
FORINT

Kőrösi
BIZO-

az 1962-1963. iskolai évben

Magatartása	5	jó
Magyar nyelv és irodalom	5	jó
Orosz nyelv	4	jó
Történelem	4	jó
Földrajz	5	jó
Matematika	5	jó
Fizika		
Agrokémia		
Üzemszervezés		
Növénytan		
Állattan		
Mezőgazdasági géptan		
Agárgazdaságtan		
Erdőművelés	5	jó
Erdőhasználat	5	jó
Erdővédelem	5	jó
Erdőgazdálkodás	5	jó
Erdőrendezés	5	jó
<i>2. részlet</i> gyakorlat	5	jó
Testnevelés	5	jó
Általános tanulmányi eredmény	4,6	
Egész évben mulasztott órák száma	4	igazolt, igazolatlan

9

László
NYÍTVÁNYA
tanuló
anyakönyvi szám

technikum *negyedik* osztályában tanúsított előmenetelről.

A tandíj határozata: *kezesítő vizsgát telet.*

Fizetett tandíj egész évi összege: Ft

Kelt *Sopron*, 1963. évi *június* hó *12.* napján.

P. H.
igazgató
osztályfőnök

Jegyzet (kölépés, kizárás stb):
meggedés
1963. június 12. napján

15-a osztályba.
1963. június 12. napján.

20 FORINT
1957
igazgató

9

Erdészeti Technikum értesítő részlet

1964 őszén már újból Sopronban van, de most már az Egyetemen, a kollégiumban lakik. Mint „régí” soproni otthon érezi magát; ismeri a várost, sok a személyes ismerős. Az ösztöndíj mellé a levelezős hallgatók rajzos feladatait készíti, időnként vagonkirakást vállal a GYSEV (Győr-Sopron- Ebenfurti Vasút) pályaudvaron. Emlékezetes, szép diákéveket tölt Sopronban. 1966-ban megnősül; kint lakó lesz a soproni Lővérekben. Felesége Bereczk Rozália az Ovónőképzőben végez.

1969-ben írja meg diplomamunkáját "Rönkbeszállítás gépesítése (a Dél-magyarországi Fűrészek barcsi üzemébe)" címmel és szerez faipari mérnöki oklevelet.

Faipari mérnöki oklevele (1969)

Somogyban, majd Szolnokon

1969-ben a Délmagyarországi Fűrészek Barcsi gyárában kezd mérnökként, mivel tanulmányi ösztöndíjat kötött 1966-ban a céggel. Művezető a fűrészüzemben. Az erdőgazdaságok és a faipari vállalatok 1970. évi összevonása után a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság központjába Kaposvárra kerül, mint fejlesztő mérnök.

1970 júliusában katonai szolgálatra hívják be; Szolnokon félévi tartalékos tiszti képzésben vesz részt, alhadnagyként szerel le. Marcaliba, majd Zalaegerszegre történő behívása után főhadnagyként szerelik le.

A Zala Bútorgyárban

1971 tavaszán a Zala Bútorgyártól keresik meg és a kedvező feltételek láttán (lakás, jobb perspektíva) Zalaegerszegre költöznek. Ez a bútorigipari rekonstrukció időszak. Zalaegerszegen, új telephelyen a legkorszerűbb technológiával új gyár épül. Hamarosan a beruházás műszaki vezetője lesz, naponta 10-14 órát dolgozik, majd a gyár avatása után a 450 fős Korpuszgyártó. üzem vezetője. Termelési osztály-, majd főosztályvezető,

főmérnöke, majd igazgatója lesz a bútorgyárnak. Itt dolgozik 1971-től 2001-ig, nyugdíjazásáig.

Nagy előnyt jelent, hogy Kurusa a ranglétra aljáról kezd, ismeri a munkások lelki világát és szót tud érteni velük. A Vállalati Tanács három ízben választja meg igazgatónak. 1988-ban kezdeményezi (a hazai bútoriparban első közös vállalatnak számító) csiszolópapír végtelenítő üzemnek az alapítását a grázi székhelyű Peneff céggel, amely PEZA Kft. néven működik. Munkája során erős vonzalmat érez a bútortervezés iránt; több bútorcsaládot tervez. Legismertebbek a „Verona” bútorok, amelyeknek háló- és nappali szoba összeállítása az OTTHON' 83 és '84 Kiállításon BNV nagydíjat kapott, de ismert a „Heves” a „Jubileum 40” és a „Klementina” is. A „Verona” bútorok a hazai bútorpiac egyik legkeresettebb termékei lettek. A kereskedők már felárat is kínáltak a gyárnak a darabszám növelése érdekében.

Az Otthon '83 Bútorkiállításon a Bútoripari Fejlesztési Intézet véleménykutatást végzett a látogatók között. A kérdések zöme a kiállított bútorokra vonatkozott, de érintette a bútorgyárat is. A több mint 1600 látogató véleménye alapján a kiállított bútorok között a legtöbb szavazatot a Zala Bútorgyár „Verona” összeállítása kapta, de a 6. és 7. helyen végzett a „Magda” és a „Heves” szekréneysora is. A legnagyobb tetszést aratott kiállítók között az első helyen a Zala Bútorgyár szerepelt (Faipar, 1983/2 szám: 52-57)

A családi ház előtt Botfán Leonbergi kutyával (1988)

Az 1970-es, 80-as években nagy divat volt a szövetkezeti ipar által kis sorozatban – nagyjából megrendelésre - gyártott, nemes tölgyfa csavartoszlopos „Koloniál” bútor, amelyet, magas ára miatt csak a tehetősebbek tudtak megvásárolni. A Zala Bútorgyárban nagy sorozatban gyártott ún. dobozbútorokat tölgy parkány, rozetta, díszléc és félbevágott csavartoszlop rátéttel látták el; ezzel a Koloniál bútorokhoz hasonlító, de az átlagfogyasztó számára elérhető árszintű ún. ál koloniál nagy keresletnek örvendett, amelyet egyes irigykedő tervezők „Munkás kolóniálnak „ is elkereszteltek.

m

„Verona” nappali szoba szekréneysora

A korszak divatját is követve az 1990-es években egyre több természetes faanyagból készülő bútor jelent meg a bútorgyár kínálatában. Ezek között is az egyik legsikeresebb a 38 elemből álló, tölgyfa „Zala Rusztik” program volt, amelynek szekréneysora 2000-ben megkapta a Magyar Termék Nagydíjat.

„Zala Rusztik” szekrény

A Hotel Mercure –Budapest, teljes berendezését a Zala Bútorgyár Vállalkozási Divíziója készítette 1997-ben (Németországban 8 nagyobb szállodát rendeztek be). A szállodák, márkaboltjaink impozáns berendezéseinek, és sok sikeres zala bútor megtervezéséért, ki kell emelni Gál Magdolna művészeti vezető, belsőépítész iparművész maradandó, munkáját.

Hotel Mercure Recepció – Budapest

Köszönet illeti meg a gyár dolgozóit, mert szorgalmas munkával mindent megtettek az MRP Szervezet tulajdonosi sikeréért..

A Zala Bútorgyár a gazdasági és politikai rendszerváltás idejére az ország harmadik legnagyobb bútorgyárává válik, csak a több telephelyes Budapesti Bútoripari Vállalat (BUBIV) és a Szék- és Kárpitosipari Vállalat (SZKIV) előzte meg. A cég az IKEA Áruházlánc legnagyobb hazai beszállítója; egyedülként a Zala Bútorgyár felelt meg valamennyi szempontból a svéd szállítási előírásoknak- írta a Figyelő 1990. december 6-án. Az ország különböző részein nyolc márkaboltot működtet, sikeres éveiben 1600 fővel, 27 mérnökkel, 37 egyetemi végzettségű munkatárssal dolgozik.

Az 1983-ban üzembe helyezett lapmegmunkáló gépsor nemcsak gépészetileg, hanem vezérléstechnikailag is a világszínvonalat képviselte: az egyes gépegységeket egy- vagy többkártyás mikroprocesszorok vezérlik, emellett az egész gépsor egy központi számítógéppel is vezérelhető. A technikának és a ciklus-kombinációs termelés szervezésnek köszönhetően a cég minden nap képes volt minden korpusz (szekrény) bútorát készre gyártani.

Kurusa több olyan eljárást dolgoz ki, amelyet a bútorgyártásban alkalmaznak. Ezek a rátétlemezés frontdíszítések, a gépi csavaroszlop gyártása, valamint a csiszolópapírok speciális végtelenítése.

A Zala Bútor Rt. vezérigazgatója

A rendszerváltás után a cég részvénytársasággá alakul át, ahol 1991 és 2001. között Kurusa László az elnök-vezérigazgató.

2000.-ben a cég " Zala Rusztik" termékcsaládja Magyar Termék Nagydíjban részesült.

Magyar Termék Nagydíj és emblémája

Kurusa egy zalai Faipari Innovációs és Szolgáltatási Centrum létrehozását kezdeményezi, amely 1998-ban megjelenik a megye településfejlesztési programjában. Ez képezi alapját a 2001-ben megalakuló, a fa- és bútorgazdaság regionális szervezeteit tömörítő Pannon Fa- és Bútoripari Klaszternek, amelynek egyik alapítója, majd társelnöke.

A nyugdíjas

2001. évi nyugdíjba vonulása után változatlanul aktív: a „Fagaria” faipari, tervező, tanácsadó egyéni cég vezetőjeként dolgozik. Ennek keretében a Nyugat-magyarországi Egyetem Művészeti Intézetével klaszter pályázatok megvalósításában vesz részt, valamint Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (ZMVA) faipari fejlesztéseit és faipari vállalkozások közötti együttműködéseket segíti.

Részt vesz a Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kara zalaegerszegi kihelyezett mechatronikai képzésének előkészítésében.

Gyermeke: Kurusa Csilla Ágnes (1970) programozó, aki három unokával ajándékozta meg: Enikő (26), Erik (18) és Ármin (17). A két fiú szüleivel Németországban élnek,

Unokái körében 2016-ban

KURUSA LÁSZLÓ KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉGE

Országos és helyi szervezetek

Magyar Mérnöki Kamara Erdészeti, Faipari, Papíripari és Mezőgazdasági Tagozatának elnökségi tagja 2005-2009 között,

Magyar Tudományos Akadémia, Erdészeti Bizottsága, Faipari Szakbizottságának tagja 2001-2003

Faipari Tudományos Egyesület Országos Elnökségének tagja 1987 – 1999,

Faipari Tudományos Egyesület Zalaegerszegi Csoportjának elnöke

Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter társelnöke 2001 - 2011

Sopron Városszépítő Egyesület tagja 1969 óta

Soproni Erdész és Faiparos Diákok körének alapító tagja és tiszteletbeli tagja 2010-től

Országos Erdészeti Egyesület tagja 20110-től

Bicske Barátok Egyesületének tagja 1999-től.

Publikációi

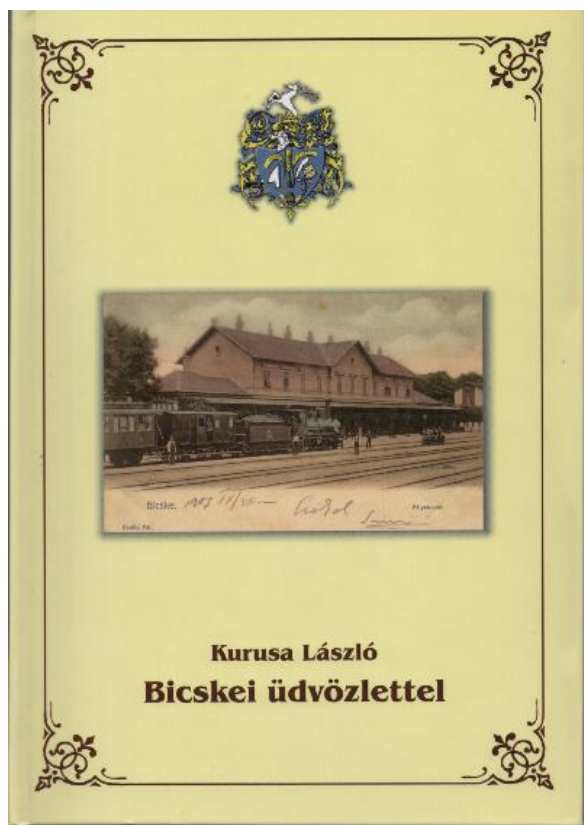
Publikációs tevékenységében elsősorban a bútoriparhoz kapcsolódó gyártási rendszerekkel, műszaki fejlesztésekkel, a kutatási eredmények gyakorlati hasznosításával, és a faipar integrált, térségi szemléletű szemléletű fejlesztésével foglalkozik.

Könyv, könyvrészlet

Bicskei üdvözlettel. Helytörténeti képeslap gyűjtemény. Bicske Barátok Egyesülete & Kurusa László. Bicske, 2003.

Fából készült bútorok integrált, innovatív gyártásának kifejlesztése a Pannon Fa- és Bútoripari Klaszterben. VAW Technológiai transzfer kézikönyv. 2006.

Bicskei történetek: Vallatás, Árvíz, Oroszok Bicskén. Novellák in Szülőföldünk III. Bicske, 2019.

Bicskei üdvözlettel

Szakfolyóirat cikkek

A Zala Bútorgyár története. *FAIPAR*, 1991/2

A faipar integrált gazdaságfejlesztése a Nyugat-magyarországi régióban.
FAIPAR, 2002/1.: 3 – 6.

A faipar integrált gazdaságfejlesztése a Nyugat-Dunántúli régióban.
FAIPAR 2002/1.

Együttműködés gyakorlati megvalósításának bemutatása egy
bútorcsalád gyártása kapcsán. Klaszter bútor program. *Pannon Fa- és
Bútoripari Klaszter lapja* 2005/10.

Lehetőségek a válság időszakában. *PANFA Lap* 2009/17.

Új lehetőségek a magyar faiparban . *Hírfa* 2011. jul. 16.

Dr. Lugosi Armand tanár úr egykori tanítványának visszaemlékezése.
FAIPAR, 2011. 4. sz.: 30 – 32.

Tanulmány, kutatási jelentés

A Nyugat-Dunántúli regionális faipari klaszter és innovációs technológiai központ megvalósíthatósági programja. . ZMVA-PANFA, 2002.

A fagazdasági, faipari együttműködések térségi szemléletű fejlesztésének lehetőségei. *Faipari Klaszterek* 2003.

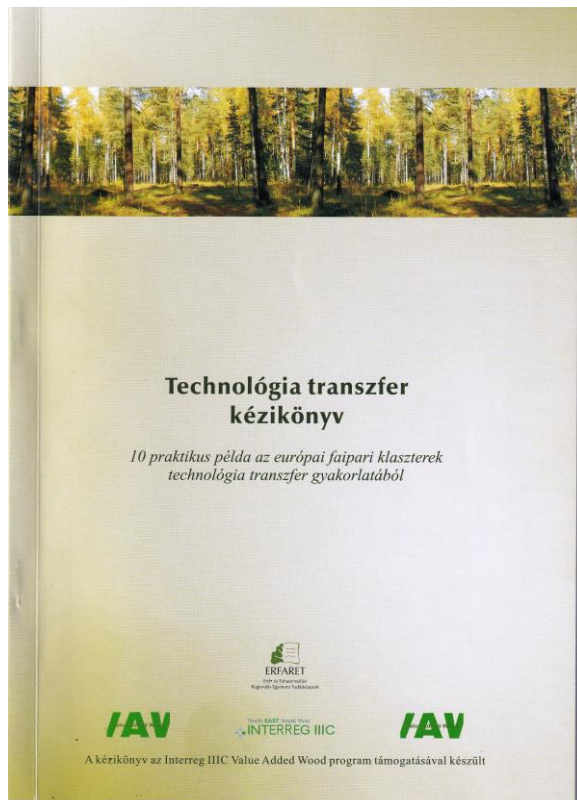
A Pannon Fa- és Bútoripari Klaszterben megvalósítandó integrált bútorgyártás bevezetésének tervezete. Tanulmányterv. Pannon Bútor, 2004.

Az Innovációs és Technológiai Központ megvalósítása, bővítése, távlati fejlesztése. IV. Projekt, 2004.

Minőségi hengeresfák és sarangolt választékok hasznosítása a fa további feldolgozásának bútort ipari fejlesztésében. ERFATERV kutatási jelentés ,2005.

Regionális új terméksportok kifejlesztésnek módszertana és megvalósíthatósági feltételei a fa- és bútoripar területén. Tanulmány. 2006.

Fa- és termékminősítő laboratórium megvalósíthatóságának kidolgozása. Tanulmány I. 2006. jul. II. aug. ; III. 2010, márc.

Technológiai transzfer kézikönyv. Nyolc külföldi szerző, valamint Dr. Németh Róbert és Kurusa László munkája

Az akác hasznosításának helyzet elemzése és fejlesztésének irányai. Kutatási jelentés. 2006.

A természetes fa feldolgozásában alkalmazható technológiai ismeretek, mint a fa-innováció eszköze. ERFARET Kutatási jelentés 2006. okt.

Termikusan kezelt faanyag lehetősége felhasználási területeinek vizsgálata, és stratégiai jelentőségének elemzése Magyarországon. Kutatási jelentés. 2006.

Klasztertagok versenyképességének javítását szolgáló klaszterszolgáltatási csomag kidolgozása. Tanulmány, 2007.

Álgesztes bükk faanyagból új termékcsoport kifejlesztése a fahasznosítás javításához. Módszertani tanulmány. 2007.

A fa, mint a fenntartható fejlődés alapanyaga. KPMG részre készített tanulmány 2009.

Szakközépiskolai, felsőfokú és egyetemi kapcsolatok fejlesztése a faiparban. Tanulmány, 2010,

Oktatás

1983 – 2010 között szakmai vizsgálónök az ország különböző faipari szakközépiskoláiban.

Több, mint két évtizedig, 1988 és 2010 között tagja a soproni Egyetem Faipari Mérnöki Kar államvizsga, majd záróvizsga bizottságának és Kari Tanácsának.

Tagja a soproni Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont (ERFARET) Tudományos Tanácsának és kutatóként is részt vesz a projekteken 2005- 2009 között.

Munkáját elismerve a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora 2005-ben címzetes egyetemi docens címet adományozta.

Hobbija a képeslapgyűjtés, kertészkedés, barkácsolás, és leonbergi kutyája.

Édesapja fiatal korában a Földközi tengeren utasszállító hajón dolgozott és gyakran küldött haza üdvözlő lapokat. Nagyanyjától megkapta ezeket a képeslapokat, ami kezdetét jelentette a gyűjtésnek. Főleg bicskei, Bicske környéki és soproni régi képeslapokat gyűjt. Bicskei gyűjteménye alapján született meg „Bicskei üdvözlettel” 2003-ban kiadott könyve.

Kitüntetései

Munkásságát számos állami és szakmai kitüntetéssel jutalmazták:

1975	Könnnyűipar Kiváló Dolgozója
1982	Kiváló Újító
1985	Eötvös Lóránd Díj
1989	Munka Érdemrend Ezüst fokozata

1990	Faipar Fejlesztéséért emlékérem (FATE Elnöksége)
2002	Pro Universitate Soproniensi emlékérem
2010	Fáy Mihály életmű díj (FATE Elnöksége)
2012	Nyugat- magyarországi Egyetemért emlékérem
2016	Faipari Tudományos Egyesület Örökös Tagja

Faipar fejlesztéséért érem oklevele

2011-ben a Roth Gyula Szakközépiskola és Kollégiumban Arany Jubileumi Oklevelet,
2019-ben a Soproni Egyetem Rektorától Díszoklevelet kapott.

Eötvös Lóránd díj érem

Pro Universitate Soproniensis

Szemelvény munkájából

...A piaci verseny esélyeit vizsgálva egyértelműen megállapítható, hogy a nagy anyagi és tudástőkével rendelkező vállalatok válnak az egyes piacokon meghatározó tényezővé. Napjainkban egy régi-új fogalom válik gazdasági életünk fontos szereplőjévé, a régió.

A régió a jövő lehetőségeinek hordozója. A faipari tekintetében és általánosságban is a régiók között Nyugat-Dunántúl kivételes helyet tölt be, mert

- Magas fokú az erdősültsége és jelentős a favagyona,
- teljes képzési struktúrával rendelkezik (szakiskolák, szakközépiskolák, egyetem),
- magas a faiparral foglalkozók száma,
- kedvezőek földrajzi adottságai, Magyarország egyedüli Európai Unió régiója.

A fentiek alapján jó esély van a regionálisan integrált fagazdaság fejlesztés sikeres magyarországi megvalósításához.

(Megjelent: Faipar, 2002. 1.sz.: 3-6.)

Történetek életéből – saját visszaemlékezései

Felvételi a soproni Erdészeti Technikumba

Nem volt egyszerű. Sokszoros túljelentkezés volt. Én három vizsgát jegyeztem meg a felvétellel kapcsolatban. A nyolcadik osztály végén a jelentkezőket eredményük szerint Sopronba hívták.

Matematikából: írásbeli, szóbeli; fizikából: írásbeli; történelemből: szóbeli, testnevelésből: gyakorlat. Mens sana in corpore sano „Ép testben ép lélek” hirdette Dr. Tuskó László, iskolánk nagy tekintélyű igazgatója, aki egyébként hármassugrásban főiskolai világbajnokságon helyezett volt. Egy erdész legyen edzett, tehát sportolni kellett.

Emlékezem, nagyon örültem a felvételi vizsgára szóló behívónak. Az írás kitért arra is, hogy mit kell vinni magunkkal. Közte volt a tornafelszerelés (tornatrikó, - nadrág, - zokni, - tornacipő). Azt nem írták, hogy ebből a tantárgyból mire kell készülni. No, ez is kiderült, mert a szellemi tornát jelentő matek és fizika írásbeli és szóbeli között hármásával mentünk a tornateremhez, ahol Fábián Lajos tanár úr határozottan dirigált bennünket: „Te következel! Fuss öt kört, és az utolsót a leggyorsabban”, utána a tornaterem közepén kaptam egy futball-labdát, és tengőzni (emelgetni) kellett, egy – egy alkalommal a bordásfalhoz rúgni, majd lekezelni, hogy a labdaérezék felmérhető legyen. Ezt követte a kötélmászás, „Ha lehet, csak kézzel és függeszkedve! Tudod? No, gyerünk!” A három gyakorlat rotációban ment folyamatosan. Én éppen a labdával küzdöttem, amikor egy nagy puffanás hallatszott a kötelek felől. A névsorban előttem levő leesett. Tanár úr rohant, és mi is odamentünk segíteni. Szerencsére az ijedtségen kívül baj nem történt, levegőre vittük társunkat, aki felöltözött és távozott. Fábián tanár úr mondta „ez sem lesz erdész. Nem is lett. Szerencsére nekem sikerült a kötélmászás.

Vizsgázni kellett a gyakorlati idő alatt szerzett ismeretekből is, az erdőgazdaság igazgatói irodájában, a technikumból érkezett gyakorlatvezető tanár, a vezérigazgató, és a kerületvezető erdész előtt. Emlékezem, hogy a gyakorlatomat vezető erdész, Tóth Mihály úr jobban izgult a vizsgán, mint én.

Harmadik vizsga a gyakornoki év után , Sopronban matematikából, fizikából, és gyakorlati ismeretekből volt. Ekkor vált véglegessé az iskolába való felvétel. Sok fiatalnak kellett – csalódottan, más pályát választani.

Utazások Sopronba (1959 -1963)

A mai diákok el sem tudják képzelni, milyen körülmények között juthattunk Sopronba, a hűség városába. Én Bicskéről jöttem az iskola kollégiumába, és utaztam vissza a szünidőre. Diákigazolvánnyal még Győrig sem lehetett eljutni. A határőrök már Ácstól a papírokat, igazolásokat kérték. Ahhoz, hogy az ominózus igazolások elkészüljenek, az iskola mindenkinek küldött erre a célra készített levelet, miszerint pontosan mikor kell a kollégiumba „bevonulni”. Ezzel el kellett menni a bicskei járási rendőrkapitányságra, ahol jól kifaggattak – miért is kell pont Sopronba utazni? Pontosítani kellett a napot, sőt a vonatindulási és érkezési idejét. Ez után a rendőrök felhívták a soproni kollégáikat, hogy egy fő diák érkezik. Ezt mindkét helyen írásba foglalták, és én két – három nap múlva kaptam egy pecsétes engedélyt a határsáv igazolványba. Utazáskor ezt esetenként négy-öt alkalommal elkérték.

Sopronban a GYSEV pályaudvaron külön figyelő határőrszolgálat volt. Mi diákok ott már megtaláltuk egymást, és sort alkotva a nehéz bőröndökkel nem a Patak utcai kollégiumba, hanem a rendőrkapitányságra mentünk a Kossuth Lajos. utcába. Itt egyenként jelentkeztünk, kikérdezték, és egy újabb pecsét került az igazolványba, majd telefonon visszaszóltak Bicskére, hogy megérkeztem. Amikor ez mindenkinél rendben volt, indulhattunk a Patak utcába. A tortúra majdnem fél napot vett igénybe egy - egy utazásnál. Mi akkor nem nagyon tudtuk, minek köszönhető ez a „szabadság”.

Osztályfőnök (részletek)

A kötelező gyakorlati év után 15-16 évesen, elszakadva a szülőktől kicsit megszéppénve kezdtük a tanévet. Az iskolai órák olyanok voltak,

mint lehettek volna bárhol, azonban a tanáraink egyúttal kollégiumi nevelőtanáraink csodálatos, igaz pedagógusok voltak. Szeretettel és segítve fogadtak bennünket. Megtanítottak a szakmára, általános tudásra, a viselkedés minden írt és íratlan szabályára – tisztaságra, rendre. Munkára, szorgalomra – tiszteletre, köszönésre. A természet szeretetére, szakmaszeretetre – a sportra és különböző játékokra. Nótázásra, színpadi szereplésre. De legfőképpen emberi tartásra, belénk nevelték, mit jelent erdésznek és igaz magyarnak lenni. Szerényen, egyszerűen éltünk a szegényes menzán. Az otthonról érkező csomag mindig nagy kincs volt. Tanárainkat tiszteltük, pajkos csintalansággal, de szeretettel viseltettük irántuk. Én nagyon szerencsés voltam, mert osztályfőnököm, Jereb Ottó tanár úr olyan kiváló ember, aki akkora biztosságot adott, ami feledtetni tudta velünk a szülők hiányát. Hamar megtudtuk tanáraink becézett vagy gúnynevét, mint ahogy mindannyiunknak megvolt a saját diákneve. Elfoglaltak voltunk és boldogok!

Csemete ültetés az osztályfőnökkel

Később miért lettem faiparos?

Szünidőben a nyári gyakorlatot a Vértesi Állami Erdőgazdaság Szári Erdészethnél töltöttem. Harmadik tanév után Béli Ferenc erdészethatózó úr magához hívatott és azt mondta; te már elég jól ismered a Hajagosi védkerületet, ott voltál gyakornok is, most aTóth Misi

bácsi egy hónapos szabadságra szeretne menni, jó lenne, ha te helyettesítenéd. Kicsit drukoltam, de a kérést nem is mertem volna visszautasítani. Ezután Misi bácsi részletesen elmondta a feladataim, amelyeket igyekeztem jól megjegyezni. Készült egy papír az ideiglenes átvételről, melyben szerepelt a névre szólóan kiadott kézi szerszámok listája is (puskát és lovat nem kaptam).

Három helyen folyt a munka: Csemetekertben, ahol idősebb asszonyok és tatai diáklányok dolgoztak. Erdei tisztításban, fiatal tölgyesben. Erdei útjavításon. A három munkaterület elég messze volt egymástól, amire mindet végigjártam, jó 10 km-t kellett gyalogolni. A csemetekertben és a tisztításban dolgozókkal nem volt bajom. Az útjavító csapatot jobbára a roma kisebbség alkotta, akikkel meggyűlt a bajom. Munkájuk a meredek hegyoldalon futó hosszú erdei földút vízmosásainak feltöltése és az útfelület kiigazítása volt. Ehhez a munkához akkor (1962-ben) kézi szerszámokat, irtókapát, ásót, lapátot, gyökerek vágásához fejszét használtak. Itt volt a legnagyobb fluktuáció és a munkaidő alatti lógás is. Ezért gyakran mentem vissza elköszönésem után váratlanul. Volt eset, hogy nem találtam őket és a közelben kirándulóktól tudtam meg, hogy merre mentek. Könnyen kitaláltam, hogy a közeli Nagyegyháza, faluszéli kocsmájába igyekezhetnek. Visszaparancsoltam őket, az órájukat levontam. Számoltam a napokat mikor jön meg Misi bácsi.

Misi bácsi megérkezése után végigjártuk az erdőt, általánosságban elégedett volt, meg is dicsért, de amikor az útépitést ellenőrizte kicsit félttem, mert sem a minőség, sem a mennyiség nem felelt meg. Ezt még valahogy kihevertem, de amikor megtudtam, hogy a cigányok a szerszámok egy részét borra cserélték a kocsmában, így nem tudtam mindennel elszámolni, akkor megijedtem. Tudtam, hogy ezért az erdész felel, és lesz anyagi következménye is. Lett is, mert a fizetésemből levonták a hiányzó szerszámok értékének egy részét. Úgyhogy amikor otthon az Édesanyám a fizetésem felől érdeklődött, utána egy kérdéssel fordult hozzám: „Mondd csak édes fiam, hogy fogod te eltartani a családot?” Ezen nagyon elgondolkodtam, és akkor döntöttem el, hogy nem erdésznek tanulok tovább. Így lettem faiparos. Mégis úgy érzem jól egymásra épült az erdész és faiparos szakma.

*Dr. Lugosi Armand Tanár úr egykori tanítványának visszaemlékezése
(részlet)*

Megkülönböztetett szerencsémnek tartom, hogy az egyetemi éveim alatt (1964-1969) Lugosi professzor Úr élményszámba menő előadásaira járhattam, nála 9 tantárgyból vizsgázhattam, és diplomamunkámat géptani témából készíthettem. Tanár úr a géptani tudományokon túl olyan útravalót adott, ami nemcsak a szakmai ismeretekben, hanem az emberi tartásban, mérnöki szemléletben, jellemében is egy életre útmutatást nyújtott.

Előadásai. Harmadik évfolyamban került sor a szakmai tárgyak széleskörű oktatására, amelyből a Géptani Tanszék első helyen vette ki részét Lugosi tanár úrnál: Gépelemek I., Erőgépek, Faipari géptan I. tantárgyak szerepeltek, amelyekből tőle ebben a tanévben a gyakorlati jegyekkel együtt öt jegyet kaptunk. Volt miért „hajtani”, hiszen pénzsűkében levő diákoknál sokat számított az átlag, amitől az ösztöndíjunk függött. Ma is emlékezem az első előadására. Vártuk az előadását, hiszen a felsőbb évfolyam hallgatói sokat emlegették. A mindig jókedvű professzorunk (mert docens korában is így neveztük) köszöntő szavai után rátért a mérnöki szemlélet fontosságára, a gyakorlati mérnöki munkánk majdani elvárásaira. Ő tisztában volt a gyakorlati élet követelményeivel és ennek szellemében oktatott. Valóságos becsvágyat ébresztett bennünk, hogy jó mérnökök legyünk és ehhez nélkülözhetetlen a szilárd tárgyi tudás.

Rendkívüli képessége volt az egyébként „száraz” tantárgyak hangulatos, érdekes előadására. Szerettünk az előadásaira járni, nála soha nem volt katalógus létszámot ellenőrizni, mégis szinte teljes volt a hallgatóság. Tanárunk szigorú rendben és rendszerben gondolkodott és oktatott. Minden tantárgynál pontosan tudtuk, hogy miért fontos, és hol tudjuk majd hasznát venni. Munkabírására jellemző volt, hogy 10 szemeszterben a nappalin 9 tantárgyat, levelező tagozaton 6 tantárgyat oktatott és ennyiből vizsgáztatott.

Óráira mindig pontosan, minden segédeszköz és jegyzet nélkül érkezett és tudta, hogy az előző anyag hol fejeződött be. Előadása mindig tömör, lényegre törő volt. Ábráit, rajzait a táblánál kapásból készítette, miközben folyamatosan ismertette a témát. Levezetései precízek voltak, impozáns logikára épültek. Közben mi hallgatók is

megdolgoztunk, mert a tanár úr lendületes tempóját követni kellett. Volt ugyan a tanár úr által készített litografált jegyzetünk, de Ő ehhez előadásában kicsit még hozzátett, ezért mindannyian jegyzeteltünk. Óráját teljes egészében kitöltötte és csengetésre pontosan befejezte. Mi még öltözködtünk, amikor Ő már az ajtó előtti tartóban hagyott szivarjára gyújtott. Volt eset, hogy névnapján titokban kicseréltük a Csongort Havannára. Mindenben a precizitás, a szilárd tárgyi tudás, a segítő szándék, a lendület és a humor jellemezte.

Vegyes vállalatunk a Maláj őserdőben

Az 1980-as évek derekán magyar és maláj kormánydelegációk tettek kölcsönös látogatást a két ország gazdasági kapcsolatainak erősítése érdekében. Mindkét ország részéről bemutatásra kerültek a felajánlott lehetőségek. Így a magyar élelmiszerek és vasútépítés ellentételeként került szóba a pálmaolaj, ón, kaucsuk mellett a fa. A Maláj Államszövetség területén akkor 21 millió hektár erdő volt, átlagosan 145 m³/ha fatömeggel. Malajziában évente 14 millió m³ rönköt termelnek ki (1988).

Kint tartózkodásunk alatt volt alkalmam látni az őserdei fakitermelést, ami lényegében tarvágás volt. A vágásterületen az utolsó művelet a tüzelés volt, így távolították el a vágástéri hulladékot és vele együtt a teljes aljnövényzetet. Meglepve láttuk, hogy a 30-40 cm átmérőjű ágak, fák is erre a sorsra jutottak. (Ennek ellenére az 1 éves természetes újulat gyakran elérte a 2-3 métert) A HOME ART vezérigazgatója, Kővári Szilárd részéről jött az ötlet: nem kell eltüzelni az ilyen dimenziójú anyagot, hanem ezt hasznosítani lehet bútorgyártás céljára. Különböző gazdaságossági számítások igazolták egy maláj-magyar vegyesvállalat alapításának indokoltságát. Témát, mint kezelő vállalat az INDUSTRIAL EXPORT (IDEX) vonta magához. A tagok sorába lépett a HOME ART közös vállalat, valamint 5 bútorgyár, (Balaton, Bácska, Kanizsa, SZKIV, Zala) . Maláj részről Dato Wan úr cége, a Perusabaa Sara Holdings bizonyult megfelelőnek. Később még 4 magyar bútorgyár csatlakozott a vegyes vállalathoz. 1988 júniusában Kuala Lumpurban aláírtuk a vegyesvállalati szerződést. Létrejött a Wandex Sdn. Bh.d. termelő és exportáló maláj - magyar vegyesvállalat 50-50 %-os tulajdoni aránnyal 1 millió MYR alaptőkével. Magyar részről az IDEX, Home Art Külkereskedelmi Vállalat és 5 nagyobb bútorgyár

(köztük a Zala Bútorgyár is) alkották a tulajdonosi kört. A vegyesvállalat igazgatóságának elnöki tisztségét magyar részről én töltöttem be.

A maláj őserdőben

Az üzemet Kuala Lumpur nyugati határán, az őserdő szélén Kővári úr irányításával építettük fel. Ez egy körítőfalak nélküli 1600 m²-es csarnokból állt 1 hektáros területen. Az üzem rönkhasító szalagfűrészkes technológiára épülő, mesterséges szárító berendezésekkel ellátott bútortároló üzem (un. Molding Factory) volt, amely az alacsony költséggel begyűjtött hasznosítható hengeres fát dolgozta fel a magyar bútorgyárak által igényelt méretű bútortárolóvá. A fafajok kiválasztása izgalmas feladat volt. Még a vegyesvállalat megalakítása előtt a legjellemzőbb egzótákból az ottani ajánlásoknak megfelelően mintaszállítmányt kaptak a magyar gyártók ezek alapján választották ki a konkrét fafajokat (meranti, mersava, nyatok, sepatir, ramin és gumifa) – amelyek a legjobb véleményt kapták az ajtókhöz, szék alkatrészekhez, díszléchez, és egyéb tömörfa alkatrészekhez.

Így a megadott igényekhez igazodóan történt a hengeresfa beszerzése a Wandex Kft-nél. A fűrészelt bútortárolót u = 8%-ra szárítottuk, majd hermetikusan zárható konténerekben tengeri úton érkezett a szállítmány FOB Port Kelangból Hamburgba, majd kamionon Magyarországra a gyárakhoz. Az így készített bútor frontok árai a hazai

fafajok 50 %-át érték el szállítással együtt. Azonban mire jól megismertük az egzoták bútorgyári felhasználásának legkedvezőbb technológiáját sajnos egy végzetes baleset történt. A Wandex szomszédságában épült petárdagyár felrobbant (sok áldozattal) ami a mi üzemünket is „elvitte”. Szerencsére „nálunk” halálos áldozat nem volt, mert a bennszülött munkások éppen elmentek Allah- hoz imádkozni, magyar üzemvezetőjük, Kővári Szilárd rönkbeszerző körúton volt.

I' m sorry!

A Wandex magyar igazgatósági elnökeként két alkalommal (1989, 1990) töltöttem hosszabb időt Malayziában. Bejártam az egzotikus ország jelentős részét, találkoztam az őserdőben lakó őslakosokkal, részben megismertem szokásaikat, kultúrájukat. A „fehér” ember iránti tiszteletüket akkor csodáltam meg, amikor a szálloda recepciójánál (Hotel Equatorial) sorban állás közben véletlenül a mögöttem álló ember lábára léptem, akin csak egy vékony saru volt. Mire hátrafordultam, hogy elnézést kérjek, a maláj férfi megelőzött és bocsánatot kért, hogy ott volt a lába. Restelkedve gondoltam arra, hogy én az ő helyében mit mondtam volna?

Magyarok mindenütt vannak

A malayziai őserdőben egy alkalommal a japánok által tervezett új fakivágó járművet kerestük fel egy nehezen megközelíthető terepen. A gép igazi kuriózum volt, amelyet lánctalpas jároszerkezete alkalmassá tette úgy hegyvidéki, mint vizenyős területen való biztonságos fadöntésre, darabolásra és közelítésre egyaránt. Az autónkat hátrahagyva Kőváári úrral gyalogosan mentünk a megjelölt erdei ösvényen, de eltévedtünk. Már jó ideje mentünk, amikor egy kisebb helyi csoport jött szembe élükön egy szafariba öltözött úrral. Társam malájul érdeklődött a fakivágás helyszínéről. Tanakodásuk közben magyarul szóltam társamhoz. Abban a pillanatban a szafariba öltözött úr felkiáltott „hát Ti magyarok vagytok?” Kiderült, hogy Dr. Rácz József Vonyarcvashegyről származó erdőmérnök professzor állt előttünk, aki 1956-ban hagyta el az országot. Tanulmányait Rosenheimben folytatta, majd Londonba költözött, megnősült és 1960-ban Malayziába az ottani Erdészeti és Faipari Kutatóintézetbe került. 1962-ben az addig angol

gyarmat megszűnt, létrejött a Maláj Államszövetség, de Rácz úr családjával ott maradt és a Kutatóintézet vezetésével bízták meg. Így az útbaigazítás után megtekintettük a „csodagépet” és másnap már Kuala Lumpurban a Kutatóintézetben kaptunk nagyon sok hasznos információt az egzóta fafajokról, azok tulajdonságairól és alkalmazhatóságukról. Nagyon érdekes volt az a csoportosítás, amelyet Rácz úr készített a magyarországi fafajok egzóta megfelelőiről (Ez a csoportosítás ma is birtokomban van). Munkánkhoz nagy gyakorlati segítséget jelentett ez a találkozás

Latin faanyagismeret

A bútoriparban eltöltött több évtizedes munkám során nagyon sokszor vettem hasznát az Erdészeti Technikumban tanultaknak. Ha hazai ismeretlen fafajt kellett azonosítani, magamban mondtam Jereb Ottó tanár úr által tanított versikét, a szórtlikacsú és a gyűrűslikacsú fákról:

Szórtlikacsú fák:

*Éger, nyírfa, mogyoró,
gyertyán, bükkfa és dió,
fűzek, nyárok, berkenyék,
kecskerágók és bengék,
hársak, somok, juharok,
vadgyümölcsök, platánok.
(bokrétafa)*

Gyűrűslikacsú (likacsgyűrűs) fák:

*Tölgyek, eprek, gesztenyék,
celtisz, akác, szilfélék,
bálványfa, és kőrisek,
fagyal és a hüvelyesek.*

Különösen külföldi tárgyalásaim során a szakmai hitelesség egyik fő szempontjának éreztem a konkrét tárgyi tudást. Egy alkalommal a legnagyobb olaszországi konyhabútorgyárban Majanóban a Snaidero cégnél tárgyaltunk tömörfa konyhabútor frontok (ajtók, fiókelők) kooperációban történő gyártásáról. A műszaki részleteket a cég műszaki

vezetőjével kellett megbeszelnünk, aki csak olaszul tudott. Így az angol és német nyelv nem volt segítségünkre, tolmácsunk ugyan jól beszélt olaszul, de a fafajok neveit nem ismerte. Ekkor tettem kísérletet a fák latin nevének említésére, amelyet partnerünk egyből megértett, hiszen a fák olasz nevei a latinból származnak. (pl. Tilia – Tilio, Fagus – Faggio stb.) az olaszon kívül más országokban is tapasztaltam, hogy a fák és cserjék latin nevei az azonosításában mekkora jelentőséggel bírnak.

A svéd hitel

Az IKEA cégen kívül több bútorkereskedő vállalattal, és gyártóval volt üzleti kapcsolatunk Svédországban. Ilyen volt az Intus cég is, számukra természetes bőr kárpitos garnitúrákat szállítottunk. Éves szerződéseink voltak, amelyekben rögzítésre került az ár, a szállítási ütemezés stb. Többéves üzleti kapcsolatuk után új tárgyalásra én utaztam ki a svédekhez. A tárgyalás neuralgikus pontja az ármegállapodás volt. Az itthoni gazdasági szabályozók kedvezőtlen változása miatt áremelést kértem, mire a középkorú tulajdonos felháborodva kérdezte: "mi van maguknál, hogy minden alkalommal árat akar emelni?" Próbáltam elmagyarázni az okát, majd megkérdeztem: Önöknél mikor volt utoljára szabályozó változás? Hát ő azt megmondani nem tudja, de este a vacsoránál ott lesz az édesapja, tőle kérdezzem meg! Kiderült, hogy az 1950-es évek elején volt őket érintő lényegesebb állami szabályozásváltozás. Vacsora után elmondtam, hogy nálunk a forgóeszköz finanszírozás banki hitel kamata 32%. Náluk akkor a hitelkamat 2,5% volt. Ők segítőkészen azt javasolták, hogy adnak a Zala Bútorgyárnak 6%-os hitelt, amelyet termékkel törleszthetünk. Örültem ennek a lehetőségnek, hiszen nagy segítségnek ígérkezett a kedvező hitel. Ezt a megoldást a helyi MNB vezetője úgy támogatta, ha a megtakarításunk fele (13%) náluk marad, de még egyeztetnie kell a legfelső vezetéssel Budapesten. Az alkut nem szívesen, de elfogadtam. Akkor ért a nagy meglepetés, amikor közölték velem, nem vehetjük igénybe ezt a hitelt! Vajon milyen érdekek húzódtak meg a háttérben 1995-ben?

A márkaboltban

Ezeket a boltokat általában inkognitóba látogattam meg. Egy alkalommal a Budapest Bartók Béla úti üzletünkbe mentem és elvegyültem vásárlók

között. Arra lettem figyelmes, hogy egy középkorú házaspár hangosan vitatkozik. A közelükben lévő bútorhoz mentem mintha az érdekelne. Kiderült, hogy mostanában, az IKEA áruházban vettek egy 3-1-1-es bőr kárpitos garnitúrát sokkal magasabb áron, mint amelyik előtt álltak. A férj mondta, hogy ez a bútor ugyanaz, mint amit ott vettünk! A forma, a letűzések mind egyeztek. Nem lehet ugyanaz – mondta a feleség – nézd meg az árát, ez mennyivel olcsóbb! Bocsánatukat kérve elmondtam, hogy a Zala Bútorgyár szállítja ezt a modellt az IKEA-nak is, mire a hölgy dühösen csak annyit mondott: „a mienk akkor is svéd!” .

Az ominózus „Frank” bőrgarnitúra

Svájci export és a magyar bútorbőr

A Bázelen székelő Schwartz céggel Kölnben, a Nemzetközi Bútorvásáron ismerkedtem meg. Nemsokára meglátogattak bennünket, majd kedvező benyomásukat követően, hozott terveik alapján mintabútorokat kellett küldenünk. Ezek természetes bőr kárpitos garnitúrák voltak. Mivel a minták jónak bizonyultak, szerződést kötöttünk gyártásukra azzal a feltétellel, hogy a bőrt Dániából, vagy Olaszországból szerezzük be. Mi itthon a Táncsics Bőrgyár termékeivel

dolgoztunk, amit a vizsgálati eredmények is jónak tartottak. Ezért bátorkodtam a vevőnek ajánlani, hogy „gratis et franco” küldünk egy hazai bőrből készített garnitúrát és kértem, hogy vizsgáltassák be. .Kereskedelmi vezetőjük, Brand úr nemsokára egy papírt lobogtatva jelent meg irodámban. Mutatta, hogy a mi bőrünk jobb eredményt ért el a vizsgálat során, mint az import, tehát készítsük a továbbiakban magyar bőrrrel bútorainkat. Örömmel újságoltam a Táncsics Bőrgyár vezérigazgatójának, Vajtai Ervin úrnak, hogy mennyivel több bőrre lesz szükségünk. Ez azért is fontos volt számunkra, mert akkorra a részvénytársaságba belépő Bayer Leder cég visszaigazolválta látta fejlesztéseit. Történt azonban, hogy az az utóbbi években nyereségesen működő Táncsics Bőrgyár Rt. működését terhelte az előd cég, a BBV korábbi kamat tatózása. A be folyó árbevétel a bankja következetesen a tartozás fejében levonta, ellehetetlenítve így a cég működését. Ekkor többen bútorgyártók és a Börker Rt. megelőző hiteltadtunk a bőrgyárnak: mi vettük meg nyersbőrt és bőrgyár a feldolgozás utáni kész bőrrrel törlesztette az előleget. Ekkor a bőrgyár számlavezető bankjától moratóriumot kértünk a hiteltörlesztések átütemezésére, jelezve a hazai bútorgyárak veszélyeztetését. A válasz elutasító volt: az egyetlen hazai marhabőr gyár bezárt. Ezután nekünk importból kellett beszerezni a bőrt, amelynek magas értéke a késztermék árának 55-60%-át tette ki. A külföldi bőrgyárak, visszaélve kiszolgáltatott helyzetünkkel 30%al megemelték áraikat. Ezt a plusz költséget már nem tudtuk kigazdálkodni, abba kellett hagyni bőrbútor gyártást, mintegy 250 millió forint árbevétel kiesést okozott Zala Bútorgyárnak. A mai napig azon gondolkozom, miért volt ez jó Magyarországnak?

Habsburg Ottó látogatása a Zala Bútorgyárban

Dr. Habsburg Ottó a Páneurópai Unió elnökének kíséretében legkisebb fia, György herceglátogatást tett gyárunkban 1995 január 30-án. Velük volt Dr. gróf Bethlen István, a Páneurópai Unió Magyar Szervezetének elnöke is. A közös beszélgetés során egy szebb jövő reményével bíztattak bennünket. Látogatásuk emlékezetes marad.

OTTO von HABSBURG
Mitglied des
Europäischen Parlaments

Pöcking, 1995. február 8.

Kedves Kurusa Elnök-Vezérigazgató!

Habár sajnós látogatásom az Ön vállalatánál aránylag rövid lehetett csak, mégis örömmel tapasztalhattam, hogy mi történik ott, nemcsak a vállalat, hanem az ország érdekében is. Ilyen látogatások biztatóak és bátorítóak, mert bizonyítják, hogy a magyar génusz továbbműködik, ez pedig biztosítéka egy szebb jövőnek.

Meleg köszönetemmel üdvözlöm Önt és munkatársait.

HABSBURG OTTO

Habsburg Ottó levele

A faipar klaszter alapötlete

Zalából Ausztriába vezető 76-os főút városi szakaszán, a Hoch János úton át jártam a Zala Bútorgyárba. Feltűnt, hogy napi gyakorisággal osztrák rönkszállító kamionok vitték a fát külföldre, miközben itthon alig jutottunk fűrészáruhoz. Érdekelt, milyen áron adják el rönköt az erdőgazdaságok Nyugatra. Kiderült, hogy sokkal olcsóbban, mint a magyar fűrészüzemeknek. ezzel volt magyarázható, hogy mi importból olcsóbban jutottunk hozzá a fűrészáruhoz, mint Magyarországon. (Háttérben az export átgondolatlan állami ösztönzése volt).

Meggyőződésem az volt, hogy itthon kell feldolgozni a fát és magasabb hozzáadott értékű terméké, pl. bútort kell gyártani és azt exportálni. Ez az 1990-es évek második felében volt

A Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter megalakulása

Kezdeményezésemre 1998-ban Zala megye területfejlesztési programjában már szerepelt a Faipari Centrum kialakítása. 1999 tavaszán kidolgozásra került egy zalai központú Faipari Innovációs és Szolgáltató Centrum tevékenységűt bemutató anyag, amelyet eljuttattunk a Gazdasági Minisztériumhoz, kérve, hogy szerepeltessék a

készülő EU-s programban. A GM Ipari Főosztályvezetője, Dr. Molnár Sándor, valamint a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkára, Dr. Szabó Péter is támogatta a kérést. A Faipari Tudományos Egyesület, és a Bútorszövetség támogatásával részletes anyagokat küldtünk a hatóságokhoz. Mindkét minisztérium írásban biztosította támogatásáról a Zala Bútorgyár Rt.-t, mint a téma gesztorát.

1999. december 8.-án a Zala Bútorgyárban megtartott FATE rendezvényen a fenti téma ismertetése után, a jelenlevő 26 vállalkozás és intézmény közül 16-an szándéknyilatkozatot tettek a témában való részvételükről. 2000 tavaszán a Megyegyűlés Elnökének javaslatára a program a Zala Bútorgyárból, a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványhoz került a gesztori teendők ellátására, a pályázatok megírására. Szakmai vezetést a Zala Bútorgyár Rt. nevében továbbra is magamra vállaltam. 2001. május 21.-én a ZMVA szervezésében a Hévíz melletti Kolping Hotelben megrendezésre került a Pannon Fa-és Bútoripari Klaszter megalakulásának előkészítő rendezvénye a fa-és bútoripari cégek, valamint az együttműködő szervezetek bevonásával.

2001. június 14.-én megalakult Magyarország második klasztere: a Pannon Fa-és Bútoripari Klaszter. Alapító, együttműködő partnerek: Balaton Bútorgyár Rt., FALCO Faforgácslapgyártó Rt., FALCO Sopron Irodabútor Kft., KANIZSA TREND Kft., KONDOR&SRAGNER Kft., Marcali Fűrészüzem Kft., Műbútor Rt., Zala Bútorgyár Rt., Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Rt., Nyugat-Magyarországi Egyetem., Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, Bútor és Faipari Szövetség, Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség, Országos Asztalos és Faipari Szövetség, továbbá támogatóként a Gazdasági Minisztérium, ahonnan Cséfalvai Zoltán államtitkár jelentős támogatást nyújtott.

Epilógus

Vezérelvem: „Bízni a sikerben, alázat a munkában „

Mint háborús gyerek átéltem a front alatti kitelepítést, a lerombolt családi házunk javítását, a házunk melletti bombatölcsérek feltöltését, közben a kertünkben kilőtt Tigris tankban játszottam. Szüleim erős akarata, és rendkívüli szorgalma kellett ahhoz, hogy a háború után hamarosan lábra

álltunk. Szigorúan, szorgalomra, de nagy szeretettel neveltek. Nekem gyerekként is hamar részt kellett vennem az otthoni munkából (gyújtós összevágása, háziállatok etetése, a hagymaföldön a feketemag, és a dughagyma termelésben) Ennek köszönhetően később sem esett nehezemre szót-fogadni, kötelességemet teljesíteni. Szüleimtől sok dicséretet kaptam, megszerettem a munkát, és a tanulást. Édesanyám mindig arra biztatott, hogy tanuljak jól, mert akkor könnyebb életem lesz. Szót fogadtam! Hosszú időt töltöttem internátusban, ahol sok-sok játékot tanultam meg. Középiskolában (köszönhetően Jereb tanár úrnak) már minősített sakkozó voltam, és kevés olyan kártyajáték van, amit nem ismerek. Vallom, hogy a játék szeretete fontos az ember életében.

Vezetői habitusomat apámtól örököltem, aki megkövetelte a jó minőségű munkát, amit bőkezűen megfizetett, ezért sokan jelentkeztek nála kertészeti munkára.

Középiskolai szertárban volt kifüggesztve: „ A tudás hatalom „ (Bacon)

Tanáraink belénk nevelték a tudás iránti becsvágyat. Egyetemen is kitűnő tanító mestereinktől, professzorainktól magasfokú tárgyi felkészítést, és egy életre szóló útmutatást kaptunk. Így vált lehetővé, hogy sikeres, elégedett ember legyek. Köszönöm szüleimnek gondoskodó szeretetét, Feleségemnek kitartó támogatását, és köszönöm a sorsnak, hogy utamat Sopronba vezette.

Felhasznált források:

Kalcsú Zoltán: Innovációs és Technológiai Központ létrehozása a faiparban. *FAIPAR.*, 2002. 4 sz.:35.

Kurusa László személyes dokumentumai.

Mechatronika. Új képzések a Faipari Mérnöki Kar Gépészeti és Mechatronikai Intézetében. *FAIPAR.* 2009/3 -4. sz.: 50 – 51.

Negyven év. A Zala Bútorgyár jubileumi évkönyve. Zalaegerszeg, 1991.

OTTHON' 1983. Kiállítás. *FAIPAR*, 1983.1.sz.:12 - 25.

Róth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola jubileumi évkönyve. *Róth Gyula Szakközépiskola.* Sopron, 2012.

Tóth Sándor: Tapasztalatok az OTTHON' 83 bútorkiállítás véleménykutatásából. *FAIPAR*, 1983. 2.szám: 52-57.

Tóth Sándor: A fafeldolgozás 1945 után. Fejezetek a fa- és bútoripari történetéből 1945-től az ezredfordulóig Magyarországon. Agroinform, 2001.

Alkalmazott rövidítések

BBV	Budapesti Bőripari Vállalat
BUBIV	Budapesti Bútoripari Vállalat
BIFI	Bútoripari Fejlesztési Intézet
ÉPFA	Épületesztaosipari és Faipari Vállalat
ERFARET	Erdészeti és Faipari Régióális Tudásközpont
FATE	Faipari Tudományos Egyesület
FVM	Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
GM	Gazdasági Minisztérium
GYSEV	Győr - Sopron Ebenfurti Vasút
KKM	Külkereskedelmi Minisztérium
NYME	Nyugat - Magyarországi Egyetem
PANFA	Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter
PEZA	Peneff (A) – Zala Bútor közös vállalalkozás
SZKIV	Szék- és Kárpitosipari Vállalat
TISZA	Tisza Bútoripari Vállalat
ZMVA	Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Címzetes egyetemi docensi oklevél

Emlékérmek

Faipar fejlesztéséért

Egyetemért

Eddig elkészült FATE emlékfüzetek

(Megjelentek a Fatáj-online elektronikus hírújságban is 2010-től)

A **fafeldolgozás nagyjai** sorozatban (1-7):

2009	Gaul Károly	(1854 – 1932)	A hazai faipari szakoktatás úttörője
2010	Bódogh István	(1908 – 1988)	A hazai állami bútoripar és rekonstrukciójának szervezője
2010	Rieperger László	(1919 – 1986)	A szakosított nagyüzemi bútorgyártás kidolgozója és bevezetője
2011	Thék Endre	(1842 – 1919)	Asztalosmester, bútor- és zongoragyáros, az első hazai bútorgyár alapítója
2011	Lugosi Armand	(1924 – 1990)	A faipari gépészet szakírója és oktatója
2013	Fáy Mihály	(1918 – 1999)	A hazai farostlemezgyártás megteremtője
2015	Mahunka Imre	(1859 - 1923)	Albertfalvai születésű józsefvárosi bútorgyáros

A **fagazdaság nagyjai** sorozatban (8-9):

2012	Lámfalussy Sándor	(1890 – 1975)	A zalai fahasznosítás úttörője
2012	Barlai Ervin	(1899 – 1976)	A zalai fűrészipar, a hazai erdészpolitika, és az egész fagazdaság úttörője

A **fafeldolgozás érdemesei** sorozatban (10-13):

2013	Schmidt Ernő	(1925 –†)	A szombathelyi forgácslemezgyártás megteremtője
2014	Petri László	(1925-	A szövetkezeti és állami bútoripar fejlesztője
2014	Lele Dezső	(1930 - †)	A Faipari Tudományos Egyesület vezető tisztségviselője, történetírója
2020	Kurusa László	(1943-	A zalai bútorgyártás korszerűsítője, a Pannon fa- és bútoripari együttműködések szervezője

(Dr. Tóth Sándor László
Bpest, 2020. június 19.)